

Brussel, 4 december 2025
(OR. en)

16330/25

COMPET 1294	POLCOM 369
IND 577	FDI 59
MI 1010	ENV 1333
RELEX 1625	ENER 649
WTO 123	DUAL USE 59
COMER 183	TELECOM 458
CYBER 365	MAP 155
RECH 544	RC 56
PROCIV 177	

BEGELEIDENDE NOTA

van:	de secretaris-generaal van de Europese Commissie, ondertekend door mevrouw Martine DEPREZ, directeur
ingekomen:	3 december 2025
aan:	mevrouw Thérèse BLANCHET, secretaris-generaal van de Raad van de Europese Unie

nr. Comdoc.:	COM(2025) 945 final
Betreft:	MEDEDELING VAN DE COMMISSIE AAN HET EUROPEES PARLEMENT, DE RAAD, HET EUROPEES ECONOMISCH EN SOCIAAL COMITÉ EN HET COMITÉ VAN DE REGIO'S RESourceEU-actieplan Versnelling van de strategie voor kritieke grondstoffen om te kunnen inspelen op een nieuwe realiteit

De delegaties vinden hierbij document COM(2025) 945 final.

Bijlage: COM(2025) 945 final



Brussel, 3.12.2025
COM(2025) 945 final

**MEDEDELING VAN DE COMMISSIE AAN HET EUROPEES PARLEMENT, DE
RAAD, HET EUROPEES ECONOMISCH EN SOCIAAL COMITÉ EN HET COMITÉ
VAN DE REGIO'S**

RESourceEU-actieplan

**Versnelling van de strategie voor kritieke grondstoffen om te kunnen inspelen op een
nieuwe realiteit**

**MEDEDELING VAN DE COMMISSIE AAN HET EUROPEES PARLEMENT,
DE RAAD, HET EUROPEES ECONOMISCH EN SOCIAAL COMITÉ EN HET
COMITÉ VAN DE REGIO'S**

RESourceEU-actieplan

**Versnelling van de strategie voor kritieke grondstoffen om te kunnen inspelen op
een nieuwe realiteit**

INLEIDING

Uit het verleden is gebleken dat de EU met voldoende ambitie en de juiste instrumenten in staat is om zelfs diepgewortelde afhankelijkheden te verminderen. Zo heeft *REPowerEU*⁽¹⁾ ons energielandschap hervormd met onder andere een uitfasering van de invoer van Russisch gas. Vandaag neemt de Commissie het RESourceEU-actieplan aan, waarin een soortgelijke logica van risicobeperking en diversificatie wordt toegepast op kritieke grondstoffen. Met RESourceEU wordt een breed scala aan beleidsinstrumenten en particuliere en publieke actoren gemobiliseerd, zodat de EU gezamenlijk de uitvoering van haar strategie voor kritieke grondstoffen versnelt, haar kritieke afhankelijkheden vermindert en haar economische veiligheid versterkt.

In 2024 heeft de EU al ambitieuze maatregelen vastgesteld in de verordening kritieke grondstoffen⁽²⁾. In die verordening worden duidelijke doelstellingen voor de voorzieningszekerheid van de EU vastgesteld: tegen 2030 moet de EU over de capaciteit beschikken om 10 % van de strategische grondstoffen die zij verbruikt, te winnen, 40 % ervan te verwerken en 25 % ervan te recyclen⁽³⁾. Tegelijkertijd moet de EU haar voorziening diversifiëren zodat zij niet voor meer dan 65 % van haar vraag afhankelijk is van één land. Hoewel de koers duidelijk is, is het van essentieel belang dat wij sneller vooruitgang boeken.

Kritieke grondstoffen zijn essentieel voor het concurrentievermogen van de EU, schone energie en de digitale transitie, alsook voor haar defensie- en lucht- en ruimtevaartbehoeften en de voedselzekerheid. Voor de meeste kritieke grondstoffen (met inbegrip van de 26 die relevant zijn voor de energietransitie) is de EU echter buitensporig afhankelijk van invoer uit derde landen. China heeft een dominante positie verworven in de mondiale productiecapaciteit in alle stadia van de waardeketen, van winning tot metaalproductie en de productie van magneten⁽⁴⁾. Die dominantie heeft de EU en andere

(1) https://energy.ec.europa.eu/topics/markets-and-consumers/actions-and-measures-energy-prices/repowerEU-3-years_nl.

(2) Verordening (EU) 2024/1252 van het Europees Parlement en de Raad van 11 april 2024 tot vaststelling van een kader om een veilige en duurzame voorziening van kritieke grondstoffen te waarborgen, en tot wijziging van de Verordeningen (EU) nr. 168/2013, (EU) 2018/858, (EU) 2018/1724 en (EU) 2019/1020.

(3) Strategische grondstoffen zijn een subgroep van kritieke grondstoffen, die in de verordening kritieke grondstoffen zijn gedefinieerd en worden gebruikt in strategische technologieën voor de digitale en groene transitie en voor de defensie- en lucht- en ruimtevaartindustrie. Kritieke grondstoffen en strategische grondstoffen zijn opgenomen in de bijlagen 1 en 2 bij de verordening kritieke grondstoffen.

(4) Carrara, S., Baldassarre, B., Jakimów, M., Kuzov, T., Mc Govern, L. et al., Deep dive on critical raw materials for wind turbines in the EU, Black, C. (redacteur), Bureau voor publicaties van de Europese Unie, Luxemburg, 2025, <https://data.europa.eu/doi/10.2760/5665594>, JRC141759.

partners in een afhankelijke positie geplaatst, die steeds vaker wordt ingezet als wapen voor geopolitieke doeleinden en aanzienlijke gevolgen kan hebben voor de productie in de EU. Een crisis in de voorziening van kritieke grondstoffen is een zeer reële en acute bedreiging voor de EU.

De toenemende vraag naar kritieke grondstoffen leidt tot een geopolitieke wedloop om toegang te krijgen tot hulpbronnen. China hanteert een benadering die is gericht op de gehele toeleveringsketen en gebruikt zijn macht op de markt van kritieke grondstoffen om zijn dominantie in belangrijke downstreamwaardeketens (batterijen, elektrische voertuigen of windturbines) steeds verder uit te breiden. Dit wordt bereikt door middel van een mix van handelsversturende beleidsmaatregelen en praktijken, met inbegrip van subsidies in de hele waardeketen, die bijdragen tot de opschaling van de binnenlandse productie, de creatie van overcapaciteit, het gebruik van marktondermijnende toeleverings- en prijsstellingspraktijken, het afdwingen van technologieoverdrachten en investeringen om controle uit te oefenen over de waardeketens in derde landen.

Daarnaast heeft China de afgelopen drie jaar een reeks uitvoercontrolemaatregelen genomen met betrekking tot kritieke grondstoffen zoals grafiet, gallium, wolfram, bismut, germanium en zeldzame aardmetalen, maar ook tot eindproducten zoals batterijen of apparatuur voor de verwerking van elementen van zeldzame aardmetalen. De beperkingen van 9 oktober 2025 omvatten extraterritoriale controles op alle industriële of defensieproducten die bepaalde kritieke grondstoffen bevatten. De schorsing ervan met een jaar biedt slechts een tijdelijke en gedeeltelijke verlichting. De industriële spelers in de EU worden nog steeds getroffen door andere maatregelen die nog steeds van kracht zijn en die leiden tot administratieve blokkades en vertragingen bij de verzending. Europese auto- en machineproducenten en fabrikanten van medische hulpmiddelen proberen in allerijl hun voorziening van permanente magneten van zeldzame aardmetalen veilig te stellen. Omdat er weinig alternatieven op de markt zijn, moeten zij vaak wachten om te weten wanneer de vergunningen worden verstrekt, en zij moeten gevoelige bedrijfsinformatie verstrekken.

Dit kan leiden tot stilleggingen van de productie en uiteindelijk tot sluiting van fabrieken en ontslagen, en ondermijnt ook de doelstellingen van de EU op het gebied van economische veiligheid, concurrentievermogen op lange termijn en transitie. Kritieke afhankelijkheden voor bepaalde kritieke grondstoffen dreigen ook het vermogen van de EU te belemmeren om haar doelstellingen inzake defensiegereedheid voor 2030 te verwezenlijken en Oekraïne militair te steunen, waardoor een rechtstreeks veiligheidsrisico ontstaat en de doelstellingen van de mededeling over de Europese economische veiligheid⁽⁵⁾ worden ondermijnd. Het waarborgen van de veerkracht van deze strategische toeleveringsketens, het beschermen ervan tegen externe inmenging en het voorkomen van risicovolle afhankelijkheden behoren ook tot de belangrijkste doelstellingen op het gebied van economische veiligheid. Andere mondiale spelers hebben maatregelen genomen om hun afhankelijkheden aan te pakken, zoals de Verenigde Staten, die projecten voor overeenkomsten voor afname van kritieke grondstoffen aangaan en partnerschappen met partnerlanden ondertekenen.

Door middel van een coherente Team Europa-benadering zijn nu krachtigere en snellere maatregelen nodig in de EU, aangezien de marktkrachten op zichzelf niet de nodige diversificatie tot stand kunnen brengen. Door een ongelijk speelveld is het vaak duurder om in de EU te produceren dan in andere regio's, zoals in het geval van permanente

⁽⁵⁾ COM/2025/977 final.

magneten, waarvan de productie drie keer duurder kan zijn. Dit heeft verschillende oorzaken, van energieprijzen tot strengere regelgeving. Bovendien leidt regelrechte marktmanipulatie door gevestigde markdeelnemers tot prijsinstabiliteit en verzwakt deze de businesscase van Europese projecten op het gebied van kritieke grondstoffen. Dit weerhoudt Europese downstreamindustrieën ervan langlopende aankoopovereenkomsten met EU-leveranciers aan te gaan. De EU moet de moeilijkheden aanpakken waarmee nieuwkomers worden geconfronteerd op een sterk geconcentreerde markt, met name wanneer andere actoren handelsverstoringe praktijken hanteren en gedragingen vertonen die ingegeven worden door geopolitieke of andere niet-economische belangen.

De Commissie stelt daarom het **RESourceEU-actieplan** vast om de verwezenlijking van de doelstellingen van de verordening kritieke grondstoffen te versnellen, de EU-productie van primaire en secundaire kritieke grondstoffen in stand te houden en uit te breiden, de veerkracht van de EU tegen voorzieningsverstoringen te versterken en een traject uit te stippelen naar een snellere diversificatie van de toeleveringsketens voor kritieke grondstoffen. Als zodanig vormt het RESourceEU-actieplan een aanvulling op andere maatregelen om de doelstellingen van de Unie op het gebied van economische veiligheid te bevorderen, in het kader van een strategische aanpak die in de mededeling over economische veiligheid is gepresenteerd, en draagt het bij tot de doelstellingen die zijn uiteengezet in de mededeling over de Clean Industrial Deal⁽⁶⁾.

Hoewel het actieplan alle kritieke grondstoffen kan ondersteunen, ligt de onmiddellijke nadruk op het stimuleren van de waardeketens voor permanente magneten van zeldzame aardmetalen, batterijgrondstoffen voor en defensiegerelateerde grondstoffen, gezien hun strategische belang voor de Europese doelstellingen op het gebied van concurrentievermogen, transitie en defensiegereedheid. Daartoe voorziet dit actieplan in maatregelen om projecten op het gebied van kritieke grondstoffen die in 2029 en eerder operationeel kunnen worden, sneller uit te rollen. Zodra deze vergevorderde projecten operationeel zijn, kunnen zij aanzienlijk bijdragen tot de vermindering van de afhankelijkheden van de EU en de rest van de waardeketen bevorderen, en zo de basis helpen leggen voor een concurrerende industrie voor kritieke grondstoffen in Europa en voor de succesvolle verwezenlijking van alle huidige en toekomstige strategische projecten op het gebied van kritieke grondstoffen. Circulariteit zal een centrale rol spelen bij dit streven, aangestuurd door de steun voor recyclingprojecten en regelgevende stimulansen om grondstoffen terug te winnen.

1. VEILIGSTELLEN VAN DE VOORZIENING MET HET EUROPEES CENTRUM VOOR KRITIEKE GRONDSTOFFEN

Gezien de uitdaging in verband met kritieke grondstoffen zijn strategisch toezicht en een structurele Europese reactie op lange termijn nodig om te voldoen aan de doelstellingen van de verordening kritieke grondstoffen en RESourceEU.

Op basis van de ervaring van de Japanse Organisatie voor metalen en energiezekerheid (JOGMEC) zal de Commissie in 2026 een Europees Centrum voor kritieke grondstoffen (“het Centrum”) opzetten, met als opdracht de toegang tot kritieke grondstoffen voor de Europese industrie te helpen waarborgen. Het Centrum zal systemische inlichtingen inwinnen over de kritiekegrondstoffenwaardeketen en over

⁽⁶⁾ COM/2025/85 final.

primaire en secundaire markten, om Europese en nationale acties op het gebied van investeringen, het aanleggen van voorraden en gezamenlijke aankopen te onderbouwen.

Door deze inlichtingen te benutten zal het Centrum een centrale rol spelen bij het aansturen van acties en financiering, zowel op EU- als op nationaal niveau, in de gehele toeleveringsketen voor kritieke grondstoffen van de EU, en met name bij strategische projecten, waarbij het gebruik zal maken van financiële instrumenten die zijn afgestemd op de behoeften van projecten, variërend van leningen en garanties tot eigen vermogen, in samenwerking met openbare en particuliere financiële instellingen en de fondsen voor kritieke grondstoffen van de lidstaten. Het Centrum zal als portefeuillebeheerder zowel activiteiten binnen de EU als mondiale activiteiten omvatten om een gediversifieerde, duurzame en veilige primaire en secundaire kritiekegrondstoffenwaardeketen op te bouwen. Het Centrum zal ook toezicht houden op de volledige ontwikkelingscyclus en alle activiteiten van projecten om ervoor te zorgen dat zij snel worden opgeschaald en actief blijven in de EU en in betrouwbare partnerlanden.

Het Centrum zal fungeren als schild om het concurrentievermogen van de EU op lange termijn en de veerkracht van de eengemaakte markt te ondersteunen door het mogelijk te maken strategische voorraden van primaire en secundaire kritieke grondstoffen aan te leggen, in coördinatie met industriële spelers in de EU en de lidstaten. Om de levensvatbaarheid van projecten te waarborgen en de voorraden te ontwikkelen, zal het Centrum over het nodige mandaat beschikken om gezamenlijke aankopen te doen en vraag en aanbod op elkaar af te stemmen. Het Centrum zal ook prioriteit geven aan de aankoop van kritieke grondstoffen die van belang zijn voor de strategische sectoren van de Unie, zoals lucht- en ruimtevaart en defensie, en tegelijkertijd zorgen voor samenhang en complementariteit met de eigen inspanningen van de lidstaten en de industrie wat het aanleggen van voorraden betreft.

Het Centrum zal in 2026 operationeel worden, voortbouwend op de mechanismen van de verordening kritieke grondstoffen en ResourceEU. De Commissie zal tegen het tweede kwartaal van 2026 ook wetgevingsinstrumenten voorstellen om het Centrum uit te rusten met de nodige instrumenten om al zijn geplande activiteiten in een tweede fase uit te voeren.

2. BEVORDEREN EN VERSNELLEN VAN PRIORITAIRE PROJECTEN

De identificatie en ondersteuning van relevante projecten is een essentiële voorwaarde voor het ontstaan van een Europese toeleveringsketen voor kritieke grondstoffen en voor het waarborgen van de diversificatie van de voorzieningsbronnen van de EU. De Commissie heeft in het kader van de verordening kritieke grondstoffen reeds 60 strategische projecten goedgekeurd, waarvan 13 in derde landen⁽⁷⁾. Sommige van die strategische projecten en andere projecten op het gebied van kritieke grondstoffen kunnen op zeer korte termijn worden ingezet om de EU te helpen haar afhankelijkheid van één land van oorsprong uiterlijk in 2029 met 30 % tot 50 % te verminderen voor waardeketens voor batterijen, zeldzame aardmetalen of defensiegerelateerde grondstoffen⁽⁸⁾. Om de nodige productiecapaciteit te bereiken, moeten die projecten ongeveer 2,15 miljard EUR mobiliseren om te voorzien in hun geraamde financiële behoeften voor zowel kapitaaluitgaven als operationele uitgaven. Dit

⁽⁷⁾ https://single-market-economy.ec.europa.eu/sectors/raw-materials/areas-specific-interest/critical-raw-materials/strategic-projects-under-crma/selected-projects_en?prefLang=nl.

⁽⁸⁾ Ramingen op basis van aangekondigde geplande productiecapaciteiten.

kan niet worden bereikt zonder overheidsingrijpen om de risico's van projecten te beperken en de aanzienlijke noodzakelijke particuliere investeringen te mobiliseren.

Daarom moeten risicobeperkende instrumenten worden ingezet en moeten knelpunten in de regelgeving worden weggenomen om de start van de productie van dergelijke relevante projecten te versnellen. Projecten zouden anders beperkt blijven door de terughoudendheid van investeerders om zich te verbinden tot complexe langetermijnactiviteiten en door de beperkte belangen van de downstreamindustrie bij afnameovereenkomsten.

2.1. Oprichten van een financieringshub voor kritieke grondstoffen om projecten op het gebied van kritieke grondstoffen in de EU en in partnerlanden te versnellen

De Commissie, de lidstaten en publieke en private financiële instellingen ondersteunen reeds de strategische projecten die eerder dit jaar in het kader van de verordening kritieke grondstoffen zijn geselecteerd. Om de ontwikkeling van een Europese kritiekegrondstoffenwaardeketen te bevorderen, is ook voldoende particulier kapitaal vanuit de EU zelf nodig. In dit verband zal de spaar- en investeringsunie een sleutelrol spelen om de toegang van EU-bedrijven tot particuliere financiering in elke fase van hun levenscyclus te vergemakkelijken.

Er bestaat een reeks financieringsprogramma's van de EU die steun verlenen aan de kritiekegrondstoffenwaardeketen. In het kader van de oproep van het **Innovatiefonds** van 2024 werd aan vijf projecten op het gebied van kritieke grondstoffen een bedrag van 376 miljoen EUR toegekend, met name aan het strategisch project Polvolt voor de productie van een emissiearme recyclinginrichting voor batterijgrondstoffen in Polen. Daarnaast hebben verschillende projecten van het Innovatiefonds het STEP-zegel gekregen om financiering op nationaal niveau te vergemakkelijken. Het **Fonds voor een rechtvaardige transitie** heeft 18,7 miljoen EUR aan financiering verstrekt voor het project Rare earths magnet van Neo Performance in Estland.

In het kader van haar nieuwe strategische initiatief inzake kritieke grondstoffen heeft de **Europese Investeringsbank (EIB)** zich ertoe verbonden tot 2 miljard EUR per jaar aan financiering te verstrekken voor projecten in verband met kritieke grondstoffen via leningen, durfkapitaal en particuliere fondsen⁽⁹⁾. Tot op heden heeft de EIB reeds financiering verstrekt voor de strategische projecten UpCatalyst (verwerking van grafiet) en Keliber (winning en verwerking van lithium) via leningsovereenkomsten, die ook door InvestEU worden ondersteund. De EIB biedt specifieke advisering over kritieke grondstoffen om projecten op het gebied van kritieke grondstoffen financierbaarder te maken, door technische bijstand en begeleiding te bieden om projecten zo te structureren dat zij investeringen aantrekken.

De **Europese Bank voor Wederopbouw en Ontwikkeling (EBWO)** heeft met steun van de Commissie een faciliteit opgezet om 100 miljoen EUR vrij te maken voor investeringen in projecten voor de exploratie van kritieke grondstoffen⁽¹⁰⁾. De EBWO heeft ook ongeveer 6 miljoen EUR aan eigen vermogen geïnvesteerd in het strategisch project Euro Manganese in Tsjechië en 3,6 miljoen EUR in het strategisch project Sarytogan Graphite

⁽⁹⁾ <https://www.eib.org/en/press/all/2025-156-eib-steps-up-financing-for-european-security-and-defence-and-critical-raw-materials>.

⁽¹⁰⁾ [EBRD and EU to mobilise up to €100 million for critical raw materials investments](#).

in Kazachstan⁽¹¹⁾ ⁽¹²⁾. **Financiering voor risicobeperking op EU-niveau is van essentieel belang om de ontwikkeling van een kritiekegrondstoffenwaardeketen van de EU te ondersteunen, maar er zijn extra inspanningen nodig met een praktische en resultaat- en projectgerichte aanpak.** Om te beginnen zal de Commissie de huidige versnipperde financieringsbronnen voor kritieke grondstoffen en de verschillende betrokken actoren coördineren. Van onderzoeksfinanciering tot opschaling van financiering en subsidiebeheer zal de Commissie al deze acties coherenter maken. De Commissie zal er ook naar streven gebrek aan samenhang tussen instrumenten voor intern en extern optreden te voorkomen om alle relevante projecten voor de EU te bevorderen en te zorgen voor een waardeketenbenadering van projecten op het gebied van kritieke grondstoffen, rekening houdend met de bijdrage van kmo's.

De Commissie zal een financieringshub voor kritieke grondstoffen opzetten om de financieringssteun strategisch te coördineren, technische bijstand te verlenen aan projectontwikkelaars en nationale overheden en de ontwikkeling van projecten te versnellen. De financieringshub zal verschillende pijlers omvatten om relevante projecten in de hele waardeketen te ondersteunen, met bijzondere nadruk op recycling, en verschillende niveaus van technologische rijpheid (van innovatie tot marktintroductie):

- **InvestEU** biedt kritieke risicobeperkende capaciteit voor projecten op het gebied van kritieke grondstoffen in de hele waardeketen. De Commissie verwacht in de periode 2026-2027 ongeveer 2 miljard EUR aan extra investeringen in verband met kritieke grondstoffen te mobiliseren, onder meer dankzij de versterking van Omnibus van InvestEU.
- Daarnaast zal het **Innovatiefonds** innovatieve projecten in de hele kritiekegrondstoffenwaardeketen ondersteunen: in het kader van de oproep van 2025 zal 1 miljard EUR worden uitgetrokken voor de productie van schone technologieproducten, met een sterke nadruk op de versterking van de kritiekegrondstoffenwaardeketens voor schone technologietoepassingen in de EU, zoals voor permanente magneten van zeldzame aardmetalen en batterijen.
- De **Battery Booster**, met een budget van 1,8 miljard EUR, zal ook worden ontworpen voor de financiering van projecten op het gebied van kritieke grondstoffen die van cruciaal belang zijn voor de waardeketen voor batterijen, met name lithium, kobalt, nikkel, mangaan en grafiet, voor een bedrag van maximaal 300 miljoen EUR.
- Gezien het belang ervan voor de defensie-industrie zal de Commissie met de lidstaten samenwerken om kritieke grondstoffen als prioritair gebied te integreren in het kader van de regeling voor voorzieningszekerheid en de financieringsprioriteiten voor het komende **programma voor de Europese defensie-industrie**⁽¹³⁾.

In 2026 zal de Commissie een nieuwe aanpak van projectfinanciering lanceren, waarbij de nadruk zal liggen op het vergroten van de levensvatbaarheid op lange termijn van projecten op het gebied van kritieke grondstoffen door het behoud ervan in de EU te stimuleren en

⁽¹¹⁾ [Euro Manganese equity | We invest in changing lives.](#)

⁽¹²⁾ [AsxDownload.aspx.](#)

⁽¹³⁾ https://defence-industry-space.ec.europa.eu/eu-defence-industry/edip-dedicated-programme-defence_nl

te waarborgen. Deze aanpak zal een extra factor zijn bij het vergroten van de EU-vraag naar gediversifieerde en veerkrachtige toeleveringsketens voor kritieke grondstoffen.

In 2026 zal ten minste 700 miljoen EUR uit het **Innovatiefonds** beschikbaar worden gesteld in het kader van de oproep in verband met de productie van schone technologieproducten en toeleveringsketens voor kritieke grondstoffen. In het kader van die oproep kunnen zowel projecten op het gebied van schone technologieën als projecten op het gebied van kritieke grondstoffen worden ingediend en de Commissie zal een geïntegreerde aanpak bevorderen door prioriteit te geven aan projecten voor de productie van schone technologieproducten waarbij kritieke grondstoffen worden betrokken via overeenkomsten voor afname binnen de EU of uit andere gediversifieerde bronnen in betrouwbare partnerlanden. Wanneer de projectontwikkelaar aantoont dat dit niet haalbaar is, zal een plan voor snelle diversificatie van de voorziening van kritieke grondstoffen nodig zijn. De lidstaten zal worden verzocht bij te dragen aan de financiering van deze oproep in de vorm van een subsidie als dienst, in overeenstemming met de staatssteunregels.

Voorts zal de Commissie met de lidstaten en geïnteresseerde financiële instellingen samenwerken om risicobeperkende financiële instrumenten te ontwerpen, zoals contracten voor verschillen, om dergelijke afnameovereenkomsten verder te stimuleren.

In overeenstemming met de mededeling over de Europese economische veiligheid zal het van essentieel belang zijn ervoor te zorgen dat de ondersteunde projecten de voorzieningszekerheid blijven waarborgen. De Commissie zal met de EIB en de EBWO samenwerken om strikte voorwaarden vast te stellen om ervoor te zorgen dat met EU-middelen ondersteunde projecten op het gebied van kritieke grondstoffen hun beoogde markten bereiken.

Het Centrum voor kritieke grondstoffen zal een centrale rol spelen bij het monitoren en ondersteunen van projectontwikkeling en -uitvoering en zal de **activiteiten van de financieringshub voor kritieke grondstoffen coördineren**.

In totaal moet de EU, in het kader van een Team Europa-benadering, in de komende twaalf maanden 3 miljard EUR aan EU-middelen mobiliseren voor de rechtstreekse ondersteuning van de kritiekegrondstoffenwaardeketen.

2.2. Benutten van de capaciteit van de lidstaten en de regio's

Door de omvang van de uitdaging is een alomvattende aanpak nodig, waarbij de synergieën tussen steun op EU-niveau en financiering van nationale en lokale overheden worden gemaximaliseerd. Frankrijk, Duitsland, Italië en Nederland hebben **nationale fondsen voor kritieke grondstoffen** opgezet, terwijl andere lidstaten soortgelijke acties ondernemen. De lidstaten worden aangemoedigd hun nationale fondsen voor kritieke grondstoffen aan te wenden om te zorgen voor een snelle uitrol van projecten die bijdragen tot de veerkracht van de EU-waardeketen. Daartoe worden de lidstaten aangemoedigd ten volle gebruik te maken van de mogelijkheden om steun te verlenen voor in aanmerking komende projecten, met name op basis van staatssteunregelingen die zijn goedgekeurd in het kader van het staatssteunkader Clean Industrial Deal. In het kader van de tussentijdse evaluatie van de cohesiebeleidsprogramma's moedigt de Commissie de lidstaten en de regio's aan om tot 1 miljard EUR aan financiering vrij te maken voor de ondersteuning van strategische projecten die zijn geselecteerd in het kader van de verordening kritieke grondstoffen. Er worden reeds middelen hertoegevoerd aan

investeringen die bijdragen tot de doelstellingen van het **platform voor strategische technologieën voor Europa (STEP)**, dat kritiekegrondstoffenwaardeketen omvat⁽¹⁴⁾.

Tegelijkertijd worden de lidstaten aangemoedigd financiële bijstand te gebruiken voor het aanleggen van voorraden grondstoffen om de beschikbaarheid van defensieproducten in het kader van de **verordening veiligheidsactie voor Europa (SAFE)**⁽¹⁵⁾ te verbeteren. De lidstaten die ook NAVO-bondgenoten zijn, kunnen voortbouwen op de verklaring van de top van Den Haag om financiering in te zetten voor defensiegerelateerde projecten op het gebied van kritieke grondstoffen in het kader van hun toezegging 1,5 % van het bbp uit te trekken om hun veiligheid te versterken⁽¹⁶⁾.

Het is van essentieel belang dat de samenwerking en coördinatie tussen de EU en het nationale niveau worden voortgezet om de effecten van overheidsoptreden te maximaliseren. Daarom zal de Commissie met de lidstaten en financiële instellingen blijven samenwerken om de uitrol van financieringsinstrumenten voor kritieke grondstoffen binnen de **raad voor kritieke grondstoffen** te coördineren.

2.3. Operationeel maken van internationale partnerschappen voor de verwezenlijking van concrete projecten

Internationale partnerschappen op het gebied van grondstoffen leveren concrete resultaten op voor de EU en haar partners. Er worden op bilaterale basis projecten, investeringen en samenwerkingsprogramma's uitgevoerd onder de paraplu van de partnerschappen. De Commissie heeft bij haar 15 partners een pijplijn van 60 projecten die rechtstreeks relevant zijn voor de EU geïdentificeerd⁽¹⁷⁾. De invoer van kritieke grondstoffen uit Canada, Kazachstan, Groenland, Chili en Namibië is de afgelopen jaren zowel in volume als in waarde toegenomen⁽¹⁸⁾.

De veranderende mondiale omstandigheden vereisen echter een meer operationele benadering van strategische partnerschappen en multilaterale initiatieven. Op basis van een projectgestuurde benadering zal de Commissie een toolkit ter beschikking stellen om relevante projecten in verschillende stadia van hun ontwikkeling te ondersteunen en ervoor te zorgen dat zij een hoge lokale toegevoegde waarde en andere sociaal-economische voordelen opleveren. Ten eerste zal de Commissie in het kader van Horizon Europa 2021-2027 een gezamenlijk gefinancierd Europees partnerschap opzetten, bestaande uit lidstaten en derde landen, om onderzoeks- en innovatieprojecten in de hele kritiekegrondstoffenwaardeketen te cofinancieren voor een verwacht totaal budget van 300 miljoen EUR⁽¹⁹⁾. Ten tweede zullen de financiële instrumenten van de Global Gateway strategische projecten en andere relevante projecten buiten de EU ondersteunen en ervoor

⁽¹⁴⁾ https://strategic-technologies.europa.eu/index_nl.

⁽¹⁵⁾ Verordening (EU) 2025/1106 van de Raad van 27 mei 2025 tot vaststelling van het instrument "Optreden voor de veiligheid van Europa (SAFE) door middel van versterking van de Europese defensie-industrie".

⁽¹⁶⁾ [The Hague Summit Declaration | NATO Official text](#).

⁽¹⁷⁾ Argentinië, Australië, Canada, Chili, de Democratische Republiek Congo, Groenland, Kazachstan, Namibië, Noorwegen, Rwanda, Servië, Zuid-Afrika, Oekraïne, Oezbekistan en Zambia.

⁽¹⁸⁾ Zo is de invoer van kritieke grondstoffen uit Kazachstan in de periode 2000-2024 zowel in volume (van 32 153,3 tot 673 982,9 ton) als in waarde (van 188 miljoen EUR tot 662 miljoen EUR) toegenomen. Met name voor Canada is de totale EU-invoer van bepaalde kritieke grondstoffen tussen de periode vóór de CETA (2012-2016) en de periode na de CETA (2017-2023) gestegen. De EU-invoer van lithium steeg met 11 %, die van grafiet met 33 %, die van mangaan met 28 % en die van zeldzame aardmetalen met 24 %.

⁽¹⁹⁾ https://cordis.europa.eu/programme/id/HORIZON_HORIZON-CL4-INDUSTRY-2025-01-MATERIALS-64.

zorgen dat leveringen worden gericht op afname binnen de EU, zoals in het kader van het molybdeenproject van Malmbjerg van Greenland Resources. De garantie-instrumenten van het EFDO+ zullen worden aangewend om publiek en particulier kapitaal aan te trekken in complexe, risicovolle omgevingen voor kritieke grondstoffen. Ten derde zullen de faciliteit voor de taskforce voor kritieke grondstoffen van de EIB en de faciliteit voor kritieke grondstoffen van de Commissie technische bijstand verlenen om veelbelovende projecten financieerbaar te maken. Verder gevorderde projecten zouden dan kunnen worden ondersteund met een garantie of blendinginstrumenten uit het Europees Fonds voor duurzame ontwikkeling+.

Daarnaast moet de EU al haar diplomatieke en economische instrumenten inzetten om de snelle sluiting van contracten tussen Europese bedrijven en bedrijven uit derde landen in de hele grondstoffenwaardeketen te vergemakkelijken.

2.4. Versnellen van de uitvoering van projecten

De Commissie zet zich in om de levensvatbaarheid op lange termijn van voor de EU relevante projecten te helpen waarborgen door het vergunningverleningsproces te stroomlijnen en te vereenvoudigen.

De **verordening kritieke grondstoffen** biedt een eerste antwoord op onzekerheden bij **vergunningverlening** door van de lidstaten te eisen dat zij een strikt tijdschema voor de verlening van vergunningen voor strategische projecten handhaven (27 maanden voor winningsprojecten en 15 maanden voor verwerkings- en recyclingprojecten) en centrale contactpunten oprichten om het vergunningverleningsproces voor projecten te coördineren. De lidstaten die nog geen **centra(a)l(e) contactpunt(en)** hebben opgericht, moeten deze echter onmiddellijk opzetten, terwijl alle lidstaten hun administratie van de nodige middelen moeten voorzien om zich te houden aan de in de verordening kritieke grondstoffen vastgestelde termijnen voor de verlening van vergunningen voor strategische projecten. Wanneer er geen centraal contactpunt is aangewezen wordt de versnelling van de vergunningsprocedures belemmerd, met name voor projecten die als strategisch zijn aangemerkt, zoals de koperwinning in Rovina in Roemenië.

De Commissie is haar rechtskader aan het evalueren en aanpassen om eventuele knelpunten in de regelgeving weg te nemen en zo het potentieel van productie en recycling binnen de EU te ontsluiten.

Als eerste stap zal de Commissie een voorstel indienen over het versnellen van de verlening van milieuvergunningen, dat bepalingen zal bevatten om de verlening van vergunningen voor projecten op het gebied van kritieke grondstoffen te versnellen.

Om de synergieën en complementariteit tussen de strategie voor waterweerbaarheid en de verordening kritieke grondstoffen te vergroten, **zal de Commissie daarnaast in het eerste kwartaal van 2026 richtsnoeren uitbrengen om een eenvoudigere en meer geharmoniseerde uitvoering van de EU-wetgeving inzake de verlening van milieuvergunningen in de lidstaten mogelijk te maken, met name wat aspecten die verband houden met de mijnbouwsector betreft.** Die richtsnoeren zullen elementen zoals de naleving van milieukwaliteitsnormen op het niveau van het waterlichaam als geheel verduidelijken en een gemakkelijkere en snellere naleving bevorderen. Zij zullen ook bevestigen dat de wet toestaat om bij de beoordeling van de chemische toestand van oppervlaktewater rekening te houden met “natuurlijke” achtergrondconcentraties.

Naast de richtsnoeren **zal de Commissie tegen het tweede kwartaal van 2026 de kaderrichtlijn water evalueren en herzien** op basis van de input en ervaringen van belanghebbenden in de lidstaten, met bijzondere aandacht voor vereenvoudiging en de noodzaak om potentiële knelpunten aan te pakken, teneinde circulariteit en toegang tot kritieke grondstoffen in de EU te bevorderen en tegelijkertijd het milieu en de menselijke gezondheid te beschermen.

De Commissie zal ook rekening houden met de specifieke operationele realiteit van de winnings-, recycling- en verwerkingssectoren bij de aangekondigde herziening van de verordening inzake de registratie en beoordeling van en de autorisatie en beperkingen ten aanzien van chemische stoffen (Reach) en bij de huidige uitvoering en mogelijke toekomstige herzieningen van de richtlijn carcinogene, mutagene en reprotoxische agentia (CMR-richtlijn), met volledige inachtneming van het hoogste niveau van bescherming van werknemers, de gezondheid en het milieu⁽²⁰⁾ ⁽²¹⁾.

Naast vergunningverlening zijn voor activiteiten op het gebied van kritieke grondstoffen ook ondersteunende randvoorwaarden nodig. De Commissie is een project gestart ter ondersteuning van nuttige **industriële samenwerking in de hele kritiekegrondstoffenwaardeketen**, met name tussen kmo's, in overeenstemming met het mededingingsrecht. De Commissie staat ook klaar om richtsnoeren te verstrekken aan ondernemingen die betrokken zijn bij efficiëntiebevorderende industriële samenwerkingsprojecten.

Tot slot onderneemt de EU ook actie om tegemoet te komen aan de behoeften aan menselijk kapitaal van activiteiten op het gebied van kritieke grondstoffen door een grootschalig partnerschap voor vaardigheden op het gebied van kritieke grondstoffen en een grondstoffenacademie op te richten om vaardigheden te bevorderen die relevant zijn voor de beroepsbevolking in toeleveringsketens voor kritieke grondstoffen⁽²²⁾ ⁽²³⁾.

Acties om prioritaire projecten te bevorderen en te versnellen

De Commissie zal een op meerdere pijlers rustende financieringshub voor kritieke grondstoffen opzetten om de risico's van projecten op het gebied van kritieke grondstoffen te beperken via een reeks EU-instrumenten, waaronder InvestEU, het Innovatiefonds van de EU, de Battery Booster of het programma voor de Europese defensie-industrie. De bedoeling daarvan is om in de komende twaalf maanden 3 miljard EUR vrij te maken.

De Commissie, de lidstaten en de partnerlanden zullen de strategische partnerschappen verder operationeel maken door de steun aan projecten in derde landen te versnellen door middel van technische bijstand, garanties en blendinginstrumenten die worden ondersteund door diplomatieke en economische instrumenten van de EU.
--

⁽²⁰⁾ Verordening (EG) nr. 1907/2006 van het Europees Parlement en de Raad van 18 december 2006 inzake de registratie en beoordeling van en de autorisatie en beperkingen ten aanzien van chemische stoffen (Reach).

⁽²¹⁾ Richtlijn 2004/37/EG van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 betreffende de bescherming van de werknemers tegen de risico's van blootstelling aan carcinogene, mutagene of reprotoxische agentia op het werk.

⁽²²⁾ https://pact-for-skills.ec.europa.eu/document/download/9a32c1f7-66e4-4af9-86db-df5a25856db7_en.

⁽²³⁾ <https://eitrawmaterials.eu/rawmaterials-academy>.

Om de uitvoering van RESourceEU op gang te brengen, maken de Commissie en de EIB vandaag financiële steun vrij voor twee projecten op het gebied van kritieke grondstoffen die op korte termijn tegemoet zullen komen aan de behoeften van de EU: het molybdeenproject van Malmbjerg van Greenland Resources om de voorzieningszekerheid voor de defensiesector te waarborgen, en het strategisch project van Vulcan voor lithiumwinning in Duitsland om bij te dragen tot de voorziening van batterijgrondstoffen. Het project kreeg 250 miljoen EUR financiële steun van de Europese Investeringsbank.

De Commissie zal aanpassingen van het regelgevingskader van de EU inzake **vergunningverlening** voorstellen om de randvoorwaarden te verbeteren zodat projecten op het gebied van kritieke grondstoffen sneller operationeel kunnen worden.

Tegen het eerste kwartaal van 2026 zal de Commissie richtsnoeren uitbrengen over de kaderrichtlijn water en tegen het tweede kwartaal van 2026 zal de Commissie deze evalueren en herzien.

3. BENUTTEN VAN HET CIRCULARITEITS- EN INNOVATIEPOTENTIEEL

3.1. Behouden van de kritieke grondstoffen in de EU en recyclen van de reeds beschikbare hulpbronnen

Recycling van kritieke grondstoffen is cruciaal om de productiecapaciteiten van de EU te vergroten. Momenteel wordt in de EU echter gemiddeld 40 % van de afgedankte producten ingezameld en wordt minder dan 1 % van de zeldzame aardmetalen in de EU gerecycled⁽²⁴⁾. Met andere woorden, er is een stroom van schroot van permanente magneten en van afgedankte producten die de EU verlaat, ongebruikt blijft of — erger nog — op een stortplaats terecht komt. Met de juiste grondstoffen en stimulansen zouden recyclers van zeldzame aardmetalen in de EU, zoals Carester en Solvay in Frankrijk of Inspiree in Italië, hun activiteiten kunnen opvoeren om de komende jaren bij te dragen aan de productie van 3 800 ton permanente magneten van zeldzame aardmetalen, wat overeenkomt met ongeveer 20 % van de huidige vraag.

Daarom zal de Commissie tegen het tweede kwartaal van 2026 beperkingen voorstellen op de uitvoer uit de EU van schroot en afval van permanente magneten, op basis van een grondige beoordeling waarbij naar behoren rekening wordt gehouden met haar internationale verplichtingen en partnerschappen met derde landen. De dreiging van een voorzieningstekort aan zeldzame aardmetalen die nodig zijn om permanente magneten te vervaardigen, vereist in feite specifieke maatregelen om de toegang tot de nodige grondstoffen te waarborgen, in overeenstemming met de productie- en uitbreidingscapaciteiten van de EU. Die werkzaamheden omvatten met name de ontwikkeling van een subcode op EU-niveau in de gecombineerde nomenclatuur en de Europese Afvalcatalogus om de stromen permanente magneten en afgedankte producten die permanente magneten bevatten, te identificeren en te monitoren. Die maatregelen zullen gepaard moeten gaan met een versterkte handhaving door de lidstaten in de strijd tegen illegale stromen aan de buitengrenzen.

Met de handeling inzake etikettering tot uitvoering van de batterijenverordening **zal de Commissie ervoor zorgen dat batterijgrondstoffen gemakkelijker kunnen worden teruggewonnen en gerecycled**. Voor batterijen vereist recycling ook toegang tot zwarte massa, wat een uitdaging blijft voor de Europese industrie. Het Gemeenschappelijk

⁽²⁴⁾ Mc Govern, L., Tapoglou, E. en Georgakaki, A., Material streams from wind energy decommissioning to 2050, Bureau voor publicaties van de Europese Unie, Luxemburg, 2025, <https://data.europa.eu/doi/10.2760/0326924>, JRC139814.

Centrum voor onderzoek schat dat de EU ongeveer 50 % tot 65 % van de zwarte massa die zij produceert, zou kunnen verwerken, wat zou leiden tot 1 miljoen nieuwe batterijpakken voor elektrische voertuigen per jaar. Deze capaciteit blijft echter grotendeels onderbenut en een aanzienlijk deel van de zwarte massa van Europa wordt nog steeds naar Azië uitgevoerd voor uiteindelijke terugwinning. Om dat risico te beperken is in maart 2025 besloten afgedankte lithiumionbatterijen en zwarte massa in september 2026 als gevaarlijk afval in te delen⁽²⁵⁾. Dit betekent dat de uitvoer naar niet-OESO-landen na die datum zal worden verboden. De Commissie zal werken aan de doeltreffende uitvoering van dit verbod, dat niet mag worden omzeild, en zal zo nodig maatregelen voorstellen om de uitvoer van zwarte massa nog verder te beperken. Dit betekent dat projecten voor de recycling van batterijgrondstoffen, zoals Hydromet in Finland, toegang kunnen krijgen tot extra zwarte massa om hun activiteiten uit te voeren.

Daarnaast zal de Commissie in het voorjaar van 2026 gerichte maatregelen inzake aluminiumschroot voorstellen om mondiale onevenwichtigheden aan te pakken, het concurrentievermogen van de aluminiumindustrie in stand te houden en het actieplan voor staal en metaal uit te voeren. Dit initiatief is gebaseerd op de bevindingen van de door de Commissie in juli 2025 gelanceerde monitoring van schrootstromen die de EU verlaten en zal ertoe bijdragen dat Europese smelterijen en recyclers voldoende toegang tot essentiële grondstoffen behouden. Na verdere monitoringactiviteiten zullen soortgelijke acties worden overwogen voor koperschroot indien dit nodig blijkt.

Om de totale stroom van afval van kritieke grondstoffen aan te pakken, zal de Commissie efficiënte overbrengingen van afval van kritieke grondstoffen en secundaire materialen binnen de EU mogelijk maken door de verordening inzake de overbrenging van afvalstoffen uit te voeren, met inbegrip van de overgang naar digitale procedures en de mogelijke opname in “groene lijsten” van specifieke afvalstromen voor recycling in de EU⁽¹⁸⁾. Bovendien zal de Commissie mazen dichteren die momenteel leiden tot de uitvoer naar derde landen van koper- of aluminiumschroot dat frauduleus als product wordt aangeboden⁽¹⁹⁾.

3.2. Stimuleren van de recycling van kritieke grondstoffen

De Commissie stimuleert de recycling van producten die kritieke grondstoffen bevatten. Er zijn reeds etiketteringsvoorschriften ingevoerd voor permanente magneten bij de verordening kritieke grondstoffen om de recyclingprocessen te verbeteren. Op basis hiervan stelt de Commissie voor de verordening kritieke grondstoffen te wijzigen om de **lijst uit te breiden van producten** die permanente magneten bevatten waarvoor een etiket met relevante informatie voor recyclers vereist is.

Er zijn ook aanvullende maatregelen nodig om ervoor te zorgen dat teruggewonnen materialen opnieuw in de waardeketen terecht komen en dat secundaire grondstoffen daadwerkelijk in nieuwe producten worden gebruikt. De verordening kritieke grondstoffen is gericht op afval na consumptie om de ontwikkeling van de inzameling aan het einde van de levensduur en secundaire markten binnen de EU aan te moedigen. Afval vóór consumptie wordt echter niet meegenomen in de berekening van het recyclinggehalte, hoewel het doorgaans schoner, gemakkelijker en kosteneffectiever te recyclen is. Het opnemen van afval vóór consumptie dat tijdens de productie wordt geproduceerd, zou de hulpbronnefficiëntie op korte termijn verbeteren en een aanvulling vormen op de

⁽²⁵⁾ Gedelegeerd Besluit (EU) 2025/934 van de Commissie van 5 maart 2025 tot wijziging van Beschikking 2000/532/EG wat betreft een bijwerking van de lijst van afvalstoffen met betrekking tot batterijgerelateerd afval.

terugwinning van afval na consumptie, wat van essentieel belang blijft om echte circulariteit- en recyclingsystemen tot stand te brengen. Daarom stelt de Commissie vandaag voor de verordening kritieke grondstoffen te wijzigen om een verklaring van het **gehalte aan gerecycled materiaal afkomstig van afval vóór en na consumptie** verplicht te stellen. Op basis van de verzamelde informatie moet de Commissie ook minimumaandelen vaststellen voor kritieke grondstoffen die uit binnen de EU geproduceerd afval vóór en na consumptie worden teruggewonnen om ze te gebruiken in permanente magneten die in producten worden geïntegreerd. Die maatregel ondersteunt ook de recyclingcapaciteit binnen de EU en creëert productiestimulansen voor projecten zoals MagReesource in Frankrijk.

Naast permanente magneten voor zeldzame aardmetalen zijn extra inspanningen nodig om de terugwinning van kritieke grondstoffen uit e-afval te vergroten. De herziening van de richtlijn afgedankte elektrische en elektronische apparatuur (AEEA), als onderdeel van het voorstel voor wetgeving op het gebied van circulaire economie, zal maatregelen omvatten om de inzameling van afgedankte elektrische en elektronische apparatuur te verbeteren teneinde de terugwinning van kritieke grondstoffen te bevorderen. Daarin zal ook worden voorgesteld de verwerking van afgedankte elektrische en elektronische apparatuur te verbeteren om onderdelen die rijk zijn aan kritieke grondstoffen te behouden. In afwachting van de goedkeuring ervan door de medewetgevers zal de herziening van de richtlijn autowrakken ook de terugwinning van kritieke grondstoffen uit auto's mogelijk maken.

Daarnaast zijn extra inspanningen nodig om de kritieke afhankelijkheden van meststoffen in Europa, waarvan sommige gebaseerd zijn op kritieke grondstoffen, te verminderen door middel van recycling en door de productie van meststoffen binnen de EU te stimuleren.

3.3. Stimuleren van innovatie om vervanging en efficiëntie mogelijk te maken

De Commissie ondersteunt onderzoek en innovatie (O&I) om technologieën voor de winning, verwerking en recycling van kritieke grondstoffen, alsook de vervanging van kritieke grondstoffen door innovatieve geavanceerde materialen, geavanceerde productie en alternatieve oplossingen te verbeteren. De Commissie heeft de afgelopen vijf jaar reeds 700 miljoen EUR toegewezen in het kader van Horizon Europa ter ondersteuning van de ontwikkeling van O&I-projecten in de kritiekegrondstoffenwaardeketen, waarvan twintig projecten hebben bijgedragen aan technologieën voor strategische projecten in het kader van de verordening kritieke grondstoffen, zoals de lithiumprojecten Barroso, Emili en Keliber.

Om dit potentieel voor vervanging en efficiëntie te vergroten, zal de Commissie in het kader van het werkprogramma van Horizon Europa 2026-2027 specifieke oproepen ter waarde van 593 miljoen EUR lanceren om de optimalisering van het gebruik van hulpbronnen in een circulaire economie en in nieuwe productieprocessen te ondersteunen.

De Europese Innovatieraad (EIC) zal een aanvullende gemengde financiering van 100 miljoen EUR verstrekken via twee EIC-accelerator-uitdagingen, één uitdaging ten bedrage van 50 miljoen EUR voor “versterking van de Europese kritiekegrondstoffenwaardeketen” en andere ten bedrage van 50 miljoen EUR voor “geavanceerde materialen voor hernieuwbare energie en energieopslagsystemen”.

Het **Europees Defensiefonds** zal ook worden ingezet om het concurrentievermogen en de innovatie van de Europese technologische en industriële defensiebasis te vergroten door

de integratie van relevante substituten voor kritieke grondstoffen in defensieproducten en -technologieën te ondersteunen.

De Europese Commissie zal de lidstaten via het Gezamenlijk Europees Forum voor belangrijke projecten van gemeenschappelijk Europees belang (IPCEI's) ondersteunen bij de uitrol van IPCEI's ter bevordering van innovatie en de eerste industriële toepassing bij de betrekking, verwerking en recycling van kritieke grondstoffen. De Commissie zal via het Ondersteuningsplatform voor het ontwerp van IPCEI's ook de voltooiing van het ontwerp van een IPCEI-kandidaat voor circulaire geavanceerde materialen ondersteunen.

Tegelijkertijd zal de Commissie de ontwikkeling en toepassing van substituten voor kritieke grondstoffen via innovatie op het gebied van geavanceerde materialen versnellen in het kader van de **wetgevingshandeling inzake geavanceerde materialen**.

Acties om het circulariteits- en innovatiepotentieel in de EU te ontsluiten
Tegen het tweede kwartaal van 2026 zal de Commissie beperkingen voorstellen op de uitvoer van schroot van permanente magneten van zeldzame aardmetalen.
Tegen het tweede kwartaal van 2026 zal de Commissie ook gerichte maatregelen voor aluminiumschroot voorstellen. Na verdere monitoring zullen dergelijke maatregelen ook worden overwogen voor koperschroot.
In het kader van RESourceEU stelt de Commissie voor de verordening kritieke grondstoffen te wijzigen om de recyclebaarheid van permanente magneten van zeldzame aardmetalen te vergroten.
Tegen het derde kwartaal van 2026 zal de Commissie maatregelen voorstellen om de terugwinning van kritieke grondstoffen in de wetgeving op het gebied circulaire economie te vergroten, onder meer uit e-afval.
Tegen het tweede kwartaal van 2026 zal de Commissie een actieplan voorstellen om de beschikbaarheid en betaalbaarheid van uit de EU afkomstige meststoffen te verzekeren, met inbegrip van maatregelen om gerecyclede nutriënten en andere alternatieven voor meststoffen mogelijk te maken.
In het kader van het werkprogramma van Horizon Europa voor 2026-2027 zal de Commissie specifieke oproepen ter waarde van 593 miljoen EUR lanceren ter ondersteuning van de RESourceEU-doelstellingen, met nog eens 100 miljoen EUR gemengde financiële steun van de Europese Innovatieraad.
Tegen het vierde kwartaal van 2026 zal de Commissie de wetgevingshandeling inzake geavanceerde materialen voorstellen.

4. VERGROTEN VAN DE EUROPESE VRAAG NAAR EUROPESE PROJECTEN EN TOTSTANDBRENGEN VAN EEN DUURZAME MARKT

Momenteel vormen prijsvolatiliteit en niet-transparante marktpraktijken een uitdaging voor de bestaande productiecapaciteiten en de toekomstige ontwikkeling van veerkrachtigere kritiekegrondstoffenwaardeketens. Dit draagt bij tot het beperkte aantal afnameovereenkomsten tussen de EU en partners in upstream- en downstreamsectoren.

Overheidsinterventie is daarom noodzakelijk om de voorzieningsbronnen te diversifiëren, maar ook om marktmechanismen te creëren en de werking van projecten op het gebied van kritieke grondstoffen in de loop van de tijd te ondersteunen, waarbij wordt tegemoet gekomen aan hogere kosten, prijsschommelingen en onzekerheid op de wereldmarkt.

4.1. Faciliteren van de bundeling van de vraag en gezamenlijke aankopen door de Europese industrie

De Commissie heeft in het kader van het EU-platform voor energie en grondstoffen een specifiek grondstoffenmechanisme ontwikkeld. Dit zal fungeren als matchmakingtool om kopers en leveranciers van strategische grondstoffen, financiële instellingen en aanbieders van diensten in verband met het aanleggen van voorraden met elkaar in contact te brengen. Zo kunnen geïnteresseerde kopers de vraag bundelen en gezamenlijk grondstoffen aankopen, en kunnen beginnende projecten afnameovereenkomsten sluiten in overeenstemming met de antitrustregels van de EU. Het mechanisme zal ook de toegang van kmo's tot strategische grondstoffen verbeteren door hun onderzoekskosten te verlagen en hen in staat te stellen de kritieke omvang te bereiken om in aanmerking te komen voor grote volumes die door leveranciers worden verkocht. Het platform zal de transparantie van de markten voor kritieke grondstoffen aanzienlijk vergroten. Bovendien kan het platform toekomstige risicobeperkingsactiviteiten van de financieringshub voor kritieke grondstoffen ondersteunen. Wanneer het operationeel is, zal het Centrum voortbouwen op de activiteiten van het mechanisme om gezamenlijke openbare aankopen te doen namens openbare en particuliere instanties.

De Commissie startte de registratie op het platform op 18 november 2025 en de eerste matchmakingronde zal in maart 2026 plaatsvinden⁽²⁶⁾. Die eerste ronde zal gericht zijn op waardeketens voor zeldzame aardmetalen, batterijgrondstoffen en defensiegerelateerde grondstoffen die onmiddellijk en op korte termijn beschikbaar zijn, waarvan met name actoren op kleine, niet-liquide markten, zoals die voor wolfram of gallium, zullen profiteren⁽²⁷⁾. Het grondstoffenmechanisme zal gericht zijn op leveranciers uit de EU, de Europese Economische Ruimte, landen en gebieden overzee en landen van de strategische partnerschappen. De komende rondes zullen gericht zijn op projectontwikkeling, het veiligstellen van een gediversifieerde voorziening van strategische grondstoffen voor de EU-industrie en het met elkaar in contact brengen van deelnemers met opslag- en bevoorradingsdiensten.

Deze door het platform uitgevoerde functie voor het met elkaar in contact brengen van de deelnemers van de markt moet worden aangevuld met mechanismen om het sluiten van contracten met gediversifieerde leveranciers te stimuleren. Deze functie zal in de toekomst door het Centrum worden overgenomen. Met het oog hierop zal de Commissie samen met belanghebbenden een proces opstarten om het ontwerp, de reikwijdte en de financiering te bestuderen van een kosteneffectief mechanisme waarbij gebruikgemaakt wordt van een bodemprijs om investeringen aan te trekken, zowel in verwerkingsinstallaties in Europa als in de winning van kritieke mineralen in Europa en partnerlanden.

⁽²⁶⁾ [EU-platform voor energie en grondstoffen — Grondstoffenmechanisme](#).

⁽²⁷⁾ Liquide markten voor kritieke grondstoffen worden gekenmerkt door een voldoende aantal projecten aan de aanbodzijde, zodat marktconforme instrumenten zoals veilingen kunnen worden gebruikt om een concurrerende prijs te bepalen (bv. de markt voor lithium). Niet-liquide markten omvatten slechts één of zeer weinig leveranciers (bv. de markten voor gallium of germanium).

4.2. Stimuleren van de diversificatie van kritieke grondstoffen door de Europese industrie

De bundeling van vraag en aanbod is een eerste stap in de richting van de totstandbrenging van een veerkrachtige en gediversifieerde markt voor kritieke grondstoffen. Die bundeling zal echter niet rechtstreeks leiden tot een vermindering van het aanhoudende prijsverschil dat van invloed is op EU-projecten op het gebied van kritieke grondstoffen en bijdraagt tot marktvolatiliteit.

Om de verdere diversificatie van de betrekking van kritieke grondstoffen te stimuleren, stelt de Commissie ook een gerichte wijziging van de verordening kritieke grondstoffen voor. In feite moeten de Europese industriële downstreamsectoren zich ertoe verbinden te voorzien in diversificatie van de voorzieningsbronnen, aangezien zij zich niet langer volledig kunnen verlaten op Chinese uitvoer om aan hun vraag naar kritieke grondstoffen te voldoen. In de praktijk zullen grote ondernemingen **een risicobeoordeling van hun toeleveringsketens moeten uitvoeren** en, indien nodig, risicobeperkende maatregelen moeten nemen, onder meer om te diversifiëren en zo te vermijden dat zij op slechts één voorzieningsbron vertrouwen. De Commissie moet in staat worden gesteld om doeltreffende diversificatiemaatregelen te stimuleren die grote ondernemingen moeten nemen in geval van aanzienlijke kwetsbaarheden, en om diversificatie verplicht te stellen indien er geen actie wordt ondernomen. Dit moet ook bijdragen tot het stimuleren van de vraag naar projecten in de waardeketen van de EU en tot het veiligstellen van leveringen uit betrouwbare partnerlanden. In de huidige geopolitieke context wegen de langetermijnvoordelen van diversificatie ruimschoots op tegen de financiële kosten op korte termijn. Zowel particuliere ondernemingen als financiële instellingen moeten daar naar behoren rekening mee houden.

Bovendien moet bijzondere aandacht worden besteed aan de defensie-industrie van de EU. Controles op de uitvoer van kritieke grondstoffen, met een “presumption of denial” voor militair eindgebruik, met inbegrip van **extraterritoriale controles door derde landen van militair materieel dat kritieke grondstoffen bevat**, vormen een duidelijke en acute bedreiging voor de veiligheid en defensie van de EU. De EU-instellingen en de lidstaten moeten, in coördinatie met de NAVO, alle mogelijke hefboomen waarover zij beschikken inzetten om de afhankelijkheden van waardeketens voor kritieke grondstoffen in de defensie-industrie snel te verminderen, waarbij **defensie-uitgaven worden gebruikt als verdere katalysator voor de uitvoering van prioritaire projecten op het gebied van kritieke grondstoffen**. De Commissie onderzoekt stimulansen voor de diversificatie van de voorziening van kritieke grondstoffen in het kader van de herziening van de richtlijnen inzake overheidsopdrachten⁽²⁸⁾ en **overheidsopdrachten op defensiegebied**, alsook bij het ontwerp van de vlaggenschipprojecten in het kader van de routekaart voor defensiegereedheid 2030⁽²⁹⁾. De aanbestedende diensten van de lidstaten worden ook aangemoedigd om contractanten in staat te stellen grondstoffen op een veilige manier te betrekken, bijvoorbeeld door prioriteit te geven aan projecten op basis van niet-prijsgerelateerde criteria, zoals diversificatie, met name wanneer zij afhankelijk zijn van in de EU geraffineerde of gerecyclede grondstoffen.

⁽²⁸⁾ [Richtlijn 2014/23/EU](#) inzake concessieovereenkomsten, [Richtlijn 2014/24/EU](#) inzake overheidsopdrachten en [Richtlijn 2014/25/EU](#) inzake nutsvoorzieningen.

⁽²⁹⁾ Richtlijn 2009/81/EG van het Europees Parlement en de Raad van 13 juli 2009 betreffende de coördinatie van de procedures voor het plaatsen door aanbestedende diensten van bepaalde opdrachten voor werken, leveringen en diensten op defensie- en veiligheidsgebied, en tot wijziging van Richtlijnen 2004/17/EG en 2004/18/EG.

4.3. Ondersteunen van de aanleg van voorraden om de veerkracht van de Europese industrie te vergroten

De Commissie en de lidstaten werken aan de coördinatie van voorraden kritieke grondstoffen, die een essentieel instrument kunnen zijn om voorzieningsrisico's te beperken. Momenteel kopen veel bedrijven kritieke grondstoffen alleen in wanneer dat nodig is, aangezien zij worden belemmerd door beperkte vergunningen uit China, een gebrek aan opslagcapaciteit, onvoldoende financieringsmogelijkheden en veranderende materiaalspecificaties gedurende lange opslagperioden. Deze situatie leidt tot suboptimale aankoopvoorwaarden in perioden van hoge prijzen en lage voorraadniveaus. Er bestaat geen structureel instrument in de EU om voorraden kritieke grondstoffen te beheren en te zorgen voor een correcte en eerlijke vrijgave in alle lidstaten in geval van verstoringen, terwijl derde landen zoals Japan, de Verenigde Staten en Zuid-Korea aanzienlijke strategische inspanningen hebben geleverd om hun eigen veiligheid en economische stabiliteit te waarborgen.

In juli 2025 werd de EU-strategie voor het aanleggen van voorraden vastgesteld, met als doel de interoperabiliteit en coördinatie van systemen voor het aanleggen van voorraden op EU- en nationaal niveau te verbeteren⁽³⁰⁾. Bovendien zal het komende programma voor de Europese defensie-industrie activiteiten ondersteunen die verband houden met het versnellen van de aanpassingen aan structurele veranderingen, waaronder activiteiten in verband met grondstoffen, het aanleggen van voorraden daarvan en het opbouwen van een snelle toename.

De Commissie en verschillende lidstaten werken samen aan een proefproject in verband met het aanleggen van voorraden kritieke grondstoffen om een doeltreffende en gecoördineerde aanpak van het aanleggen van voorraden kritieke grondstoffen binnen de EU te ontwikkelen. Dit proefproject zal begin 2026 operationeel worden en zal voortbouwen op de capaciteiten van de lidstaten en de Commissie, met bijzondere aandacht voor secundaire grondstoffen. Er zal aandacht worden besteed aan de logistieke dimensies van het aanleggen van voorraden, zoals de voorwaarden voor het aankopen, opslaan en vrijgeven van kritieke grondstoffen. In het kader van het proefproject zal ook worden gekeken naar het soort aanleg van voorraden dat de Europese industrie het best ondersteunt in het licht van de financieringsinstrumenten die voor die maatregelen beschikbaar zijn en om de samenhang met de inspanningen van de industrie te waarborgen. Het Centrum zal de activiteiten van dit proefproject nadien integreren bij het aanleggen van voorraden.

Acties om de Europese vraag naar Europese projecten te vergroten en een duurzame markt tot stand te brengen
Tegen het eerste kwartaal van 2026 zal de Commissie de eerste matchmakingronde starten in het kader van het EU-platform voor energie en grondstoffen, waarbij de nadruk zal liggen op de waardeketen voor permanente magneten van zeldzame aardmetalen, batterijgrondstoffen en defensiegerelateerde grondstoffen.
In het kader van RESourceEU stelt de Commissie voor de verordening kritieke grondstoffen te wijzigen om de inspanningen van grote marktdeelnemers op het gebied van diversificatie van de toeleveringsketen te stimuleren, teneinde afhankelijkheid van één enkele voorzieningsbron te voorkomen.

⁽³⁰⁾ COM(2025) 528 final.

De Commissie onderzoekt stimulansen voor diversificatie in het kader van de herziening van de richtlijn inzake overheidsopdrachten op defensiegebied en bij het ontwerp van de vlaggenschipprojecten in het kader van de routekaart voor defensiegereedheid 2030.

Tegen het eerste kwartaal van 2026 zullen de Commissie en de lidstaten een eerste proefproject starten met betrekking tot het aanleggen van voorraden kritieke grondstoffen.

5. BESCHERMEN VAN DE EENGEMAAKTE MARKT EN DE VEERKRACHT VAN DE KRITIEKEGRONDSTOFFENWAARDEKETEN VAN DE EU

5.1. Versterken van de monitoring van toeleveringsketens en coördineren van de reacties op voorzieningsverstoringen

In tijden van crisis is het in de eerste plaats de verantwoordelijkheid van de EU om de eengemaakte markt te beschermen, en de Commissie zorgt ervoor dat de lidstaten samenwerken en elkaar niet tegenwerken. Dit is de belangrijkste doelstelling van de **verordening inzake noodsituaties op de interne markt en veerkracht van de interne markt** (Imera-verordening)⁽³¹⁾. Vanaf de inwerkingtreding van deze verordening in mei 2026 en op basis van de inlichtingen die bij de uitvoering van de verordening kritieke grondstoffen zijn verzameld, zal de Commissie de Imera-toolbox gebruiken om uitdagingen in de waardeketen van de EU aan te pakken. In het geval van activering van de waakzaamheids- of de noodfase voor de interne markt in het kader van Imera zal de Commissie kunnen ingaan op verzoeken om informatie over productiecapaciteiten en voorraden, verstoringen van toeleveringsketens of tekorten, maar ook gezamenlijke aankopen kunnen doen, als prioritair aangemerkte verzoeken kunnen verplichten en de distributie van voorraden kunnen coördineren.

In de aanloop naar de inwerkingtreding van die verordening heeft de Commissie de lidstaten al bijeengebracht om de balans op te maken van voorzieningsverstoringen en de reacties te coördineren. Dit was mogelijk dankzij de monitoring van de toeleveringsketens in het kader van de verordening kritieke grondstoffen. De lidstaten en de Commissie zijn begonnen met stresstests van strategische toeleveringsketens, en de volgende gezamenlijke oefeningen zullen gericht zijn op waardeketens voor zeldzame aardmetalen en defensiegerelateerde kritieke grondstoffen. De lidstaten zijn ook verplicht toezicht te houden op belangrijke marktdeelnemers in de hele kritiekegrondstoffenwaardeketen en de Commissie in kennis te stellen indien belangrijke gebeurtenissen hun normale activiteiten kunnen belemmeren. Het is belangrijk om samen te werken met betrouwbare partners om voorzieningsverstoringen te beoordelen en de paraatheid te versterken.

5.2. Beschermen van de EU tegen vijandige inmenging

De Commissie werkt aan het gebruik van de verzamelde inlichtingen over potentieel schadelijke marktpraktijken. Hoewel buitenlandse investeerders kunnen bijdragen aan projecten op het gebied van kritieke grondstoffen in de EU, moet de EU ervoor zorgen dat dergelijke investeringen echte toegevoegde waarde opleveren voor de eengemaakte markt en in overeenstemming zijn met onze doelstellingen op het gebied van economische veiligheid. Gezien de strategische aard van de kritiekegrondstoffenwaardeketen zal de

⁽³¹⁾ Verordening (EU) 2024/2747 van het Europees Parlement en de Raad van 9 oktober 2024 tot vaststelling van een kader van maatregelen in verband met noodsituaties op de interne markt en met de veerkracht van de interne markt en tot wijziging van Verordening (EG) nr. 2679/98 van de Raad (verordening inzake noodsituaties op de interne markt en veerkracht van de interne markt).

Commissie de strategische projecten van de verordening kritieke grondstoffen integreren als “*projecten of programma’s van Uniebelang*” in het kader van de verordening betreffende buitenlandse directe investeringen, waardoor op grond van veiligheidsredenen meer controle kan worden uitgeoefend op buitenlandse investeringen in de kritiekegrondstoffenwaardeketen van de EU.

Het **werkprogramma van Horizon Europa** voor 2026-2027 zal de deelname van Chinese entiteiten en door China gecontroleerde in de EU gevestigde entiteiten aan alle onderzoeks- en innovatieacties op het gebied van kritieke grondstoffen beperken. De Commissie zal ernaar streven deze aanpak over te nemen in alle andere financieringsinstrumenten in de EU en moedigt de lidstaten aan soortgelijke maatregelen te nemen voor hun binnenlandse financieringssteun voor kritieke grondstoffen.

Voortbouwend op hun collectieve inspanningen om toeleveringsketens te beschermen tegen oneerlijke marktpraktijken, hebben **de Commissie, de G7-landen, Australië en Oekraïne hun goedkeuring gehecht aan de routekaart van de G7 voor op normen gebaseerde markten voor kritieke mineralen**⁽³²⁾. De uitvoering van de routekaart zal de traceerbaarheid en transparantie van de toeleveringsketen stimuleren en er zullen ook milieu-, sociale en governancecriteria in worden vastgesteld om betrouwbare en veilige premiummarkten voor kritieke mineralen tot stand te brengen. Dit zal het mogelijk maken de vraag naar premiummarkten internationaal te stimuleren en verantwoorde productie de wereldwijde standaard te maken. De Commissie zal ervoor zorgen dat diversificatie en veerkracht van de toeleveringsketen essentiële onderdelen van op normen gebaseerde markten blijven.

Om de investeringen van de EU en de lidstaten in projecten op het gebied van kritieke grondstoffen te beschermen, zal het van essentieel belang zijn ervoor te zorgen dat de levensvatbaarheid ervan niet kan worden verstoord door marktondermijnende marktmanipulatie en handelsverstoringe praktijken en beleidsmaatregelen van gevestigde leveranciers. In nauwe samenwerking met de G7 en andere partners en in overeenstemming met de mededeling over economische veiligheid **is de Commissie voornemens een robuuste beleidsaanpak te ontwikkelen en toe te passen, met inbegrip van handelsinstrumenten, die ervoor zorgt dat de EU snel en doortastend kan optreden in geval van handelsverstoringe praktijken van derde landen, zoals prijsmanipulatie, in kritiekegrondstoffenwaardeketen**⁽³³⁾. Daarbij zal de Commissie de belangrijkste sterke punten van de EU benutten, zoals toegang tot haar eengemaakte markt, om kortetermijntoegang tot kritieke grondstoffen te waarborgen in geval van verstoringen van de toeleveringsketen door derde landen.

Acties om de eengemaakte markt en de veerkracht van de kritiekegrondstoffenwaardeketen te beschermen

Vanaf het tweede kwartaal van 2026 en telkens wanneer dat nodig is, zal de Commissie de Imera-toolbox inzetten om de interne markt te beschermen tegen verstoringen van de voorziening in de kritiekegrondstoffenwaardeketen.

⁽³²⁾ <https://g7.canada.ca/en/news-and-media/news/roadmap-to-promote-standards-based-markets-for-critical-minerals>.

⁽³³⁾ Verwijzing invoegen.

Tegen het tweede kwartaal van 2026 zal de Commissie strategische projecten in het kader van de verordening kritieke grondstoffen opnemen in de verordening betreffende buitenlandse directe investeringen om meer controle over buitenlandse investeringen in strategische sectoren uit te oefenen.

Tegelijkertijd zullen de Commissie en de G7-partners op normen gebaseerde markten voor kritieke grondstoffen ontwikkelen op basis van ecologische, sociale en governancecriteria en criteria in verband met diversificatie van de voorziening en veerkracht.

Tegen het tweede kwartaal van 2026 zal de Commissie een robuuste beleidsaanpak ontwikkelen, met inbegrip van handelsinstrumenten, om te reageren op niet-marktconforme praktijken, zoals prijsverstoringen, in de kritiekegrondstoffenwaardeketen.

6. AANGAAN VAN PARTNERSCHAPPEN MET DERDE LANDE OM TE DIVERSIFIËREN

6.1. Versterken en uitbreiden van de betrokkenheid van de EU

Om de voorziening van kritieke grondstoffen van de EU te diversifiëren, streeft de Commissie namens de EU en in samenwerking met de lidstaten een proactieve diplomatieke agenda inzake kritieke grondstoffen na. Naast vrijhandelsovereenkomsten en partnerschappen voor schone handel en investeringen zijn sinds 2021 en tot dusver **15 strategische partnerschappen** inzake grondstoffen ondertekend met landen die rijk zijn aan hulpbronnen, en de EU breidt haar netwerk van partnerschappen **met betrouwbare partners** verder uit⁽³⁴⁾.

Deze partnerschappen moeten zowel de EU als haar partners ten goede komen via plaatselijke toegevoegde waarde. Het creëren van lokale toegevoegde waarde en banen is van essentieel belang, onder meer door derde landen in staat te stellen hun capaciteit na winning te versterken. In het algemeen streven de partnerschappen ernaar de waardeketen van beide partijen te integreren door gezamenlijke projecten te ondersteunen en samen te werken op het gebied van milieu-, sociale en governancenormen (ESG) en onderzoek en innovatie.

Het meest recente memorandum van overeenstemming is op 20 november 2025 gesloten met **Zuid-Afrika**. De uitvoering ervan moet concrete projecten ondersteunen, zoals het strategisch project Zandkopsdrift voor de productie van zeldzame aardmetalen en mangaan en de fabriek voor zeer zuiver mangaansulfaat monohydraat van de Manganese Metal Company. Daarnaast startte de Commissie bilaterale onderhandelingen met **Brazilië**, een strategische partner met belangrijke waardeketens voor zeldzame aardmetalen, niobium, nikkel, grafiet, lithium, mangaan en aluminium.

De Commissie zal ook werken aan de integratie van de kritiekegrondstoffenwaardeketen van de EU met strategische partners, vrijhandelslanden en uitbreidings- en nabuurschapslanden. Zij zal bijvoorbeeld projecten op het gebied van kritieke grondstoffen financieren via het investeringskader voor Oekraïne, dat ten goede kan komen aan Oekraïense strategische projecten en de uitvoering van het strategisch partnerschap tussen de EU en Oekraïne inzake grondstoffen kan stimuleren. In voorkomend geval zal zij ook financiële instrumenten ter beschikking stellen via het investeringskader voor de Westelijke Balkan om de integratie van hun

⁽³⁴⁾ Argentinië, Australië, Canada, Chili, de Democratische Republiek Congo, Groenland, Kazachstan, Namibië, Noorwegen, Rwanda, Servië, Zuid-Afrika, Oekraïne, Oezbekistan en Zambia.

industriële waardeketens met de EU te vergemakkelijken. Zij zal een nauwere samenwerking met onze nabuurschapslanden, met name in Noord-Afrika, op het gebied van de toegang tot fosfaatgesteente en potasvoorraden, en in de Golf, bevorderen. Het komende actieplan van het pact voor het Middellandse Zeegebied zal een reeks investeringsprojecten omvatten die ook wederzijds gunstige mogelijkheden zullen bieden aan onze partnerlanden van het zuidelijk nabuurschap.

6.2. Voortbouwen op multilaterale initiatieven om een gediversifieerde voorziening veilig te stellen

Op multilateraal niveau waren de EU en de G20-partners ingenomen met een **kader voor kritieke mineralen**, een blauwdruk voor samenwerking om ervoor te zorgen dat kritieke mineralen duurzame groei en welvaart in de hele waardeketen stimuleren⁽³⁵⁾. Dit kader zal onder meer bijdragen tot het in kaart brengen van geologische hulpbronnen, het verbeteren van ESG-normen en het verhogen van investeringen in de kritiekegrondstoffenwaardeketen.

Om de risico's van projecten op het gebied van kritieke grondstoffen collectief te beperken, steunt de Commissie de alliantie voor de productie van kritieke mineralen onder het Canadese voorzitterschap van de G7. De lijst van projecten die tijdens de ministeriële bijeenkomst van de G7 in oktober 2025 zijn ondersteund en aangekondigd, is een eerste stap in de richting van gecoördineerde inspanningen om de mondiale toeleveringsketen voor kritieke grondstoffen te ondersteunen. Toekomstige versies moeten bijkomende projecten omvatten die zich in een gediversifieerde reeks landen en grondgebieden bevinden. De alliantie voor de productie van kritieke mineralen en de routekaart van de G7 voor op normen gebaseerde markten sluiten aan bij de hierboven beschreven acties aan zowel de aanbod- als de vraagzijde van de kritiekegrondstoffenwaardeketen.

Acties betreffende partnerschappen met derde landen om de voorziening te diversifiëren
Diplomatieke en economische instrumenten van de EU in het kader van Team Europa zullen ook de sluiting van contracten tussen bedrijven uit de EU en derde landen ondersteunen.
De Commissie zal onderhandelingen starten over een partnerschap met Brazilië inzake kritieke grondstoffen. De Commissie zal de samenwerking met het zuidelijk nabuurschap versterken, met name aan de hand van het komende actieplan van het pact voor het Middellandse Zeegebied.
De Commissie zal de G7-alliantie voor de productie van kritieke mineralen inzetten om de risico's van projecten op het gebied van kritieke grondstoffen in de EU en in partnerlanden te beperken.
De Commissie zal overeenkomstig het G20-kader voor kritieke mineralen zorgen voor een follow-up van de gezamenlijke inzet en een krachtige impuls voor diversificatie op G20-niveau geven.

⁽³⁵⁾ <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2025/11/22/g20-johannesburg-leaders-declaration/>.

CONCLUSIE

Hoewel de Europese Unie een duidelijke agenda heeft vastgesteld om haar voorziening van kritieke grondstoffen veilig te stellen, zal de bestaande hoge mate van afhankelijkheid slechts geleidelijk en op middellange termijn afnemen. Gezien de omvang van de uitdaging kunnen alleen doortastende collectieve en gezamenlijke maatregelen van de EU en de lidstaten de Europese industrie ondersteunen bij een grootschalige inspanning tot diversificatie door een reeks instrumenten, competenties en financiële capaciteit te mobiliseren voor de ontwikkeling van een stabiele en efficiënte kritiekegrondstoffenwaardeketen van de EU.

Het RESourceEU-plan bevat een aantal acties om het diversificatiebeleid van de EU op korte termijn te versterken, teneinde haar weerbaarheid tegen verstoringen van de toeleveringsketens op korte termijn te verhogen en aan de markten te signaleren dat er een nieuwe beleidskoers is voor de middellange termijn. Dergelijke acties zullen worden versterkt door de oprichting van een centrum dat specifieke instrumenten en prijsondersteuningsmechanismen zal beheren en de capaciteit zal hebben om diversificatie, projectontwikkeling en de veerkracht van de kritiekegrondstoffenwaardeketen van de EU te bevorderen. Dat centrum zal worden ondersteund door de financiële slagkracht van het Europees Fonds voor concurrentievermogen, dat wordt voorgesteld als onderdeel van het toekomstige meerjarig financieel kader.

De diversificatie van de voorziening van kritieke grondstoffen moet de komende jaren een politieke topprioriteit van de EU worden. Daartoe zal de Commissie haar inspanningen opvoeren en alle beleids- en financiële instrumenten inzetten om de leveranciersbasis voor kritieke grondstoffen in de EU te verbreden, winning en recycling binnen de EU te versterken en de huidige buitensporige afhankelijkheden voor kritieke grondstoffen te verminderen. De Europese Commissie roept op tot nauwere samenwerking op het gebied van kritieke grondstoffen met het Europees Parlement, de EU-lidstaten, partners uit derde landen, industriële belanghebbenden en het maatschappelijk middenveld. De Commissie verzoekt de Europese Raad dit plan te bekrachtigen. RESourceEU kan slechts slagen als er wordt samengewerkt.